

VAATAV PÕLVKOND

1.ülesanne. Lugege ja otsustage, kas tekst järel esitatud väited on teksti seisukohalt õiged või valed.

Juba terve **põlvkond** inimesi tunneb elu ja maailma mitte oma kogemuse, kui **telerist nähtu** kaudu. On selles midagi halba? Mida siis saaks öelda laste arengu ja teleri vaatamise seose kohta?

Eelkõige seda, et telerist nähtu loob käitumise ja suhtumise reeglid. Sisuliselt annab teler lastele ette mudeli, kuidas ja mida tuleks teha erinevates olukordades. Juhul kui nähtu annab mudeliks inimesi aitava, austava või lähedust loova käitumise, võtavad lapsed selle ka omaks. Kui aga teler annab pildi agressiivsest ja **jõhkrast käitumisest**, siis lapsed käituvad vastavalt sellele normile.

Suurem osa uuringuid näitab seost laste agressiivsuse ja telerivaatamise vahel. Vähemalt kuni kaheksanda eluaastani pole võimalik **tajuda** seda, miks ja mille nimel kasutati vägivalda, kuid lapsed **jäljendavad seda**.

Teine suur teemade ring, mis on seotud teleriga, on laste **vaimne areng**. Saated, mille ülesandeks on probleemide või ülesannete lahendamine ja analüüsimine, mõjutavad vaimset arengut positiivselt, need suurendavad arusaamist ja äratavad huvi paljude asjade vastu. Niisugused saated on hindamatu väärtusega.

Aga teiselt poolt, lastel, kes vaatavad rohkem telerit, on vähem seda, mida nimetatakse **loovuseks**. Loovus on võime luua ja leida uut, muuseas see on oskus lahendada suhtlemisolukordi ja alus inimese individuaalsusele. Teleri vaatamise tõttu loovus väheneb, sest telerist nähtu pakub rohkem võimalust jäljendamiseks kui ise otsustamiseks, ise mõtlemiseks, ise tegemiseks. Kui kodudes oleks kõike seda, mis loovust arendab, poleks sellest midagi halba. Lapsed jälgivad suure huviga seda värvilist ja **vilkuvat maailma**, mis muutub väga oluliseks kaaslaseks nende elus. Kas ta toob head või halba, sõltub suuresti onudest ja tädidest, kes teleprogramme **kokku panevad**.

põlvkond - поколение

telerist nähtu – увиденное по телевизору

jõhker käitumine – жестокое поведение

tajuma, tajuda, tajun - осознавать

jäljendama (mida?) – подражать чему-либо

vaimne areng – духовное развитие

loovus – творческие способности, способность созидать

vilkuv maailm – мигающий мир

kokku panema – составлять

	Õige	Vale
<i>Paljud inimesed tunnevad elu teleri kaudu.</i>		
<i>Telerist nähtu ei loo käitumise ja suhtumise reegleid.</i>		
<i>Nooremas eas ei mõista laps, miks kasutatakse teleekraanil vägivalda.</i>		
<i>Laste agressiivsusel ja telerivaatamisel on omavaheline seos.</i>		
<i>Probleemsaated on väga väärtuslikud.</i>		
<i>Teler arendab loovust.</i>		
<i>Teler õpetab jäljendamist.</i>		
<i>Teleprogrammide tegijast oleneb, kas teler toob head või halba.</i>		

2.ülesanne. Vastake küsimustele .(NB! toetuge tekstile, kuid väljendage mõtteid oma sõnadega)

- 1) Mida tähendab väljend “vaatav põlvkond”?
- 2) Missugune seos on lapse käitumise ja telerivaatamise vahel?
- 3) Mis vanusest alates lapsed tajuvad, miks kasutatakse vägivalda?
- 4) Missugused saated mõjutavad lapse vaimset arengut positiivselt?
- 5) Mis on loovus?
- 6) Miks telerivaatamise tõttu loovus väheneb?